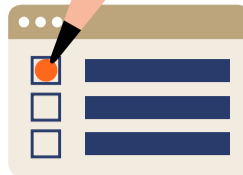

VERKIEZINGS

KRANT

UITGAVE VAN STICHTING PENSOENFONDS ING

 STICHTING
 pensioenfonds **ING**

'HET VERANTWOORDINGSORGAAN HOUDT HET FONDS SCHERP'

VERKIEZINGEN VO VAN START OP 16 APRIL

Vanaf 16 april 2018 kunt u stemmen voor het Verantwoordingsorgaan (VO) van Pensioenfonds ING (het Fonds). En er is iets te kiezen! Er zijn veel kandidaten waarop u uw stem kunt uitbrengen. Hans van der Knaap (voorzitter Algemeen Bestuur) en Aldrik Venemans (Uitvoerend bestuurder en directeur Bestuursbureau) zijn er blij mee: 'Pensioen lijkt misschien saai, maar is in werkelijkheid erg dynamisch en de belangen zijn groot.'

Hoe is het gelukt om zoveel mensen te enthousiasmeren?

Hans: 'We prijzen ons gelukkig met goed georganiseerde verenigingen van voormalige medewerkers van ING Bank en NN Group. Zij zorgen iedere keer weer voor goede kandidaten. We plukken verder de vruchten van de Pensioenfonds Academie die we vorig jaar samen met de werkgevers en de CDC Pensioenfondsen zijn gestart. Hiermee enthousiasmeren we jongere deelnemers voor een functie in het VO of in het Algemeen Bestuur. We zien nu dat een aantal van hen zich inderdaad kandidaat heeft gesteld. Dat is mooi.'

Aldrik: 'Traditioneel is er onder pensioengerechtigden veel animo voor een zetel in het VO. Zij zijn meer betrokken bij het Fonds en zij hebben ook meer tijd. Daarnaast kunnen gewezen deelnemers zich voor het eerst verkiesbaar stellen voor een zetel namens pensioengerechtigden. Dat zorgt ook voor een impuls.'

Hoe belangrijk is het VO voor Pensioenfonds ING?

Hans: 'Het VO heeft een aantal belangrijke taken voor het Fonds en zijn deelnemers. De leden van het VO beoordelen het handelen van het Algemeen Bestuur en zij geven advies over het te voeren beleid. Een goede samenwerking tussen de leden van het Algemeen Bestuur en de leden van het VO is daarom van groot belang.'

Aldrik: 'Het VO kijkt ook of de belangen van de verschillende groepen deelnemers evenwichtig worden afgewogen. Het VO houdt het Fonds scherp.'

Waarom is het belangrijk om te stemmen?

Hans: 'Ik nodig alle kiesgerechtigden van harte uit om te stemmen, zodat ze via het VO invloed hebben op het Fonds. Hoe meer

mensen stemmen, hoe adequater de samenstelling van het nieuwe VO. Het pensioen is voor veel deelnemers nu of straks een belangrijke inkomstenbron. Het is echt belangrijk dat het Algemeen Bestuur en het VO, ieder in zijn eigen rol, dit goed beheren.'

Aldrik: 'De leden van het VO gaan de belangen van alle deelnemers vertegenwoordigen en wie stemt kan zelf aangeven wie deze taak op zich moet nemen. Daarbij kun je bijvoorbeeld letten op ervaring, kennis en op diversiteit.'

Het Algemeen Bestuur streeft diversiteit na, ook voor de samenstelling van het VO. Wat verwacht het Bestuur hiervan?

Hans: 'Het Fonds is divers samengesteld. Het is dan ook logisch te streven naar een diverse vertegenwoordiging binnen het VO. Bovendien geloof ik er sterk in dat een diverse groep mensen beter in staat is om ingewikkelde besluiten te nemen, omdat de problematiek dan vanuit verschillende invalshoeken wordt belicht. Ik mag mijzelf tot de groep rekenen van grijzende vijftigers met een financiële achtergrond, maar ik zou er tegen zijn als ieder lid van het VO tot deze groep behoorde.'

Aldrik: 'Diversiteit verbreedt de horizon van het Algemeen Bestuur. Hiermee bewerkstelligen we een grotere verscheidenheid aan vaardigheden, culturen en zienswijzen. We willen een goede mix van mannen en vrouwen en een evenwichtige verdeling van leeftijden. Uiteindelijk verwachten we daardoor een beter bestuur, een betere verantwoordingsfunctie en beter intern toezicht.'

Wat doet het VO?

Het VO oordeelt over het handelen van het Algemeen Bestuur en adviseert. Maar er is meer (zie pagina 6).

KANDIDATEN

De volgorde op de kandidatenlijst is bepaald op basis van loting.

BRENG UW STEM UIT!

Pensioenfonds ING wordt geleid door het Algemeen Bestuur en dit Bestuur legt verantwoording af aan het VO. In het VO behartigen uw (oud-)collega's ook uw belangen. Door te stemmen bepaalt u mee wie u vertegenwoordigt in het VO. Het pensioen is van ons allemaal en voor ons allemaal. Nu of in de toekomst is het een belangrijk deel van uw maandelijks inkomen.

In deze krant leest u wat kandidaten motiveert om lid te willen worden van het VO. Wie wilt u dat er zitting nemen? Breng snel en eenvoudig uw stem uit! U kunt op maximaal drie kandidaten stemmen.

HOE BRENGT U UW STEM UIT?

Vanaf 16 april 2018 kunt u stemmen. U kunt uw stem snel en eenvoudig digitaal uitbrengen. Als u eerder heeft gekozen voor communicatie op papier, dan ontvangt u bij uw stemoproep een stemformulier waarmee u ook per post kunt stemmen. U kiest één van beide. U stemt altijd anoniem.

Digitaal:

- Heeft u eerder gekozen voor digitale communicatie? Dan ontvangt u van ons een stemoproep per e-mail. Klik op de link in de e-mail en u logt automatisch in op uw persoonlijke online stembiljet.
- Als u niet eerder heeft gekozen voor digitale communicatie kunt u uw stem toch digitaal uitbrengen. Typ dan in de adresbalk van uw browser (dus niet in Google!): <https://pensioenfondsing.digitaleverkiezing.nl>.

- Voer uw gebruikersnaam en wachtwoord in, zoals u dat in uw brief gekregen heeft. Neem het precies zo over, dus ook eventuele hoofdletters.
- Selecteer maximaal drie kandidaten.
- Druk pas op de stem-knop nadat u alle kandidaten waarop u wilt stemmen heeft geselecteerd.
- U kunt stemmen tot 29 april 2018, 23:59 uur.

Per post:

- Kruis maximaal 3 kandidaten aan op het stemformulier dat u ontvangen heeft.
- Stuur het ingevulde stemformulier in de antwoordervelop naar Pensioenfonds ING.
- Hierbij zijn twee zaken van belang:
 - Schrijf alstublieft niets anders op het stemformulier, om te voorkomen dat het stemformulier ongeldig moet worden verklaard.
 - Doe het stemformulier uiterlijk op 23 april 2018 op de bus, zodat u zeker bent dat het formulier op tijd bij ons binnen is. Formulieren die later dan 29 april 2018 binnenkomen worden niet meegeteld.

RON VAN ALPHEN

1

Geniet
nooit met
mate, maar
blijf wel
reëel!

Leeftijd:	59 jaar
Status:	Gewezen deelnemer
Was werkzaam van:	1988 - 2017
Laatste functie NN:	Accountmanager Pensioen
Voorgedragen door:	Vakbond De Unie

Beste oud-collega's, velen van jullie kennen mij. Voor anderen stel ik mij graag voor. Mijn naam is Ron van Alphen en ik was als accountmanager Pensioen werkzaam bij Nationale-Nederlanden. Veel werknemers kwamen bij mij met de vraag: hoe staat mijn pensioen ervoor en kan mijn pensioen nog wel uitgekeerd worden nu gepensioneerd ouder worden, de rente structureel laag is en rendementen onder druk staan? Dat zijn terechte vragen, die ook voor ons gelden. Wat hebben wij voor pensioenregeling? Is ons pensioen gegarandeerd? Is er een indexatie mogelijk? Zijn het gevoerde beleid en de beleidskeuzes voor de toekomst wel in ons belang? In diverse onderzoeken geven (ex-)werknemers aan dat zij behoefte hebben aan meer communicatie in begrijpelijke taal en dat zij graag mogelijkheden willen krijgen om invloed uit te oefenen op hun pensioenregeling. Het zal mooi zijn om hierin voor u veel te mogen betekenen. Ik hoop dan ook uw stem te krijgen. Dank alvast! Met vriendelijke groet, Ron van Alphen www.linkedin.com/in/ronvanalphenbpla/

BERNARD VAN DE VEN

2

Kritisch
toezicht
begint met
goed
luisteren!

Leeftijd:	71 jaar
Status:	Pensioengerechtigde
Was werkzaam van:	2009 - 2011
Laatste functie NN:	Hoofd Relatiebeheer Inst. Fiduciaire Relaties
Voorgedragen door:	N.v.t.

Belangrijker dan mezelf aanprijzen vind ik u te vertellen wat u van mij kunt verwachten. Ik zal mij volledig inzetten voor het belang van de deelnemers en pensioengerechtigden. Ik zal dit doen door te kijken wat er aan beide kanten van de tafel omgaat. Door mijn gedegen achtergrond in de pensioenwereld, zal ik als kritische gesprekspartner optreden. Als voorzitter van de ledenraad van een middelgroot regionaal kantoor van de Rabobank, bekleed ik nu een vergelijkbare rol, namelijk die van o.a. sparringpartner, adviseur en 'toezichthouder'. Deze bestuurservaring, samen met de expertise en ervaring die ik opgedaan heb in mijn 40-jarige carrière in de pensioenwereld, stelt mij in staat om er op toe te zien dat onze belangen optimaal gediend worden.

Ik ben maatschappelijk betrokken en heb duurzaamheid hoog in het vaandel staan voor het behoud van een leefbare en gezonde planeet voor ons en de komende generaties. Ik reken op uw stem!

KEES HANEGRAAF

3

Voor het beste
pensioen dat
kan worden
bereikt.

Leeftijd:	74 jaar
Status:	Pensioengerechtigde
Was werkzaam van:	1982 - 2005
Laatste functie NN:	Kennismanager
Voorgedragen door:	N.v.t.

Ik ben in het verleden lid geweest van de ondernemingsraad. Ik ben jarenlang lid geweest van de SEB-commissie om alle problemen die zich voor doen, mede te helpen oplossen.

De volgende functie dient zich nu aan in het VO van Pensioenfonds ING. Een functie die naar mijn gevoel niet alleen een stuk verantwoordelijkheid geeft, maar tevens een stuk controle naar zich toetrekt en die toeziet op de pensioenen van duizenden (oud-)medewerkers. Een taak waar ik mij met mijn kennis en ervaring graag voor wil inzetten.

PETER BARNEVELD

4

Mijn
aspiratie?
Meer
indexatie!

Leeftijd:	68 jaar
Status:	Pensioengerechtigde
Was werkzaam van:	1974 - 2011
Laatste functie ING:	Hoofd Formulebeleid (inrichting kantoren)
Voorgedragen door:	Vereniging oud medewerkers ING

In de afgelopen vier jaar ben ik met veel inzet en plezier lid geweest van het VO. In die periode heeft het Bestuur, met steun van het VO, veel bereikt: ons Fonds is in de afgelopen jaren een aantal malen uitgeroepen tot het beste van Nederland met de hoogste dekkingsgraad (ruim 140%). Dat heeft het gelukkig mogelijk gemaakt om weer te indexeren. Die indexaties zijn op basis van de prijsontwikkeling van de laatste jaren en daardoor vrij minimaal, terwijl we zien dat onze koopkracht toch elk jaar terugloopt.

De financiële situatie van het Fonds is nu zo rooskleurig, dat er qua indexering best een tandje bij kan. In de komende jaren wil ik mij er hard voor maken dat we die extra indexaties ook echt gaan ontvangen. Ons vermogen gaat richting de € 28 miljard en met ca 70.000 deelnemers zit er per (toekomstige) pensioengerechtigde echt voldoende in de pot!

ANITA VAN OSS

5

Pensioenfonds
ING: één van
de beste van
Nederland.
Dat willen we
graag zo
houden.

Leeftijd:	59 jaar
Status:	Gewezen deelnemer
Was werkzaam van:	1987 - 2008
Laatste functie ING:	Global Head HR Private Banking
Voorgedragen door:	Vereniging oud medewerkers ING

In toenemende mate komen er veranderingen op het pensioensysteem in Nederland af. Ook Pensioenfonds ING krijgt hier mee te maken en zal toekomstig beleid hierop moeten afstemmen. Belangrijk is dat nieuw beleid goed wordt getoetst. Worden de verschillende invalshoeken meegenomen: van pensioengerechtigden, deelnemers en gewezen deelnemers? Hoe zorgen we dat pensioen-uitkeringen niet alleen voorspelbaar blijven maar ook waardevast? Hoe voorkomen we minder aangename verrassingen op het moment van pensionering, maar ook tijdens de pensionering? Kortom: hoe blijven we een van de beste pensioenfonds van Nederland? Ik breng een stevige financiële en juridische achtergrond mee en als senior HR Manager de nodige kennis van beloningsbeleid en goed bestuur. Als toekomstig VO lid vind ik communicatie en commitment naar deelnemers essentieel. Ik ga het stellen van kritische vragen niet uit de weg en geloof in een VO waarin de belangen van alle pensioengerechtigden op een afgewogen wijze worden meegenomen.

TOBIAS KUTZEWSKI

6

Veel kennis
en ervaring
voor een
goed en
waardevast
pensioen.

Leeftijd:	37 jaar
Status:	Gewezen deelnemer
Was werkzaam van:	2012 - 2015
Laatste functie ING:	Financial controller
Voorgedragen door:	N.v.t.

Ons pensioen. Het verdient en vraagt een weloverwogen omgang met de belangen van alle pensioengerechtigden, gewezen deelnemers en deelnemers in het Fonds. Dit vraagt pensioen kennis en -inzicht die ik kan toevoegen aan het VO.

Als lid van het VO zal ik me sterk maken voor een goed en waardevast pensioen en bijdragen aan het vragen van verantwoording aan het Bestuur voor de beleidsbeslissingen. Door mijn ervaring in de financiële sector en mijn achtergrond als accountant ben ik vertrouwd met de processen die hiervoor noodzakelijk zijn. Pensioenfonds ING ken ik doordat ik controller ben geweest bij het Fonds. Als lid van het VO zal ik deze ervaring inbrengen om hierbij kritisch betrokken te zijn. Om alles te doen dat de belangen van de pensioengerechtigden en gewezen deelnemers dient, heeft het VO de juiste kennis en ervaring nodig. Die kan ik toevoegen en daar zal ik me sterk voor maken als VO-lid!

FRIED SCHMITZ

7

Omhoog met die dekkingsgraad!

Leeftijd:	67 jaar
Status:	Pensioengerechtigde
Was werkzaam van:	1992 - 2015
Laatste functie ING:	Fiscalist
Voorgedragen door:	N.v.t.

Gelet op mijn opleiding als jurist en fiscalist, mijn professionele ervaring en algemene competenties denk ik een waardevolle bijdrage te kunnen leveren aan het VO. Ik heb voldoende tijd en belangstelling om het vereiste (pensioen) kennisniveau te bereiken. Ik kan ook in gecompliceerde situaties tot een objectieve en waar nodig kritische oordeelsvorming komen en die helder onder woorden brengen. Daarnaast heb ik een sterk ontwikkeld gevoel voor wat redelijk en rechtvaardig is zonder de realiteit uit het oog te verliezen; dat is van groot belang bij een pensioenfonds als dat van ING met potentiële belangentegenstellingen tussen jongeren en ouderen. (Inter)nationale politieke en economische ontwikkelingen volg ik op de voet. Ik heb veel belangstelling voor beleggen, inclusief de duurzaamheidsaspecten. Bijzonderheid hierbij: bij beide beleggingsclubs waarvan ik (bestuurs)lid ben, heb ik statutair kunnen vastleggen dat niet wordt geïnvesteerd in o.a. wapens en tabak. Ten slotte: gevoel voor humor is ruim voldoende aanwezig!

TON ROEBROEK

8

Vertrouwen is goed, maar controle is beter!

Leeftijd:	55 jaar
Status:	Gewezen deelnemer
Was werkzaam van:	1998 - 2007
Laatste functie NN:	Senior pensioen jurist
Voorgedragen door:	Vereniging oud medewerkers NN

We vinden allemaal ons pensioen belangrijk, omdat we ook als we gepensioneerd zijn graag de dingen blijven doen die we nu doen. Als pensioenjurist ervaar ik in mijn dagelijkse werk dat de meesten van ons slechts af en toe met het onderwerp pensioen bezig zijn. Veel mensen die ik spreek, gaan ervan uit dat de werkgever het pensioen goed heeft geregeld en vertrouwen daarop. Daar hebben ze op zichzelf gelijk in, maar ik hanteer het motto: vertrouwen is goed, maar controle is beter!

Het VO speelt een belangrijke rol bij de controle van het beleid van het pensioenfondsbestuur. In mijn werk bij pensioenfondsen ervaar ik vaak hoe positief de bijdrage is van een VO. Voor ons pensioen zet ik daarom graag mijn kennis en mijn ervaring als pensioendeskundige in. Ik hoop dat u mij uw vertrouwen geeft en op mij stemt!

GUYOT VAN MEER

9

Deelnemer centraal door een evenwichtige pensioenbalans.

Leeftijd:	46 jaar
Status:	Gewezen deelnemer
Was werkzaam van:	1998 - 2012
Laatste functie NN:	Manager Marketing & Communicatie
Voorgedragen door:	N.v.t.

Ik ben in 1998 bij ING/NN gestart bij ING Investment Management (nu NN IP) en heb daar diepgaande kennis opgedaan over beleggingen van pensioenfondsen. In 2003 ben ik verhuisd van de activa zijde van de pensioenbalans naar de passiva zijde en heb ik diverse rollen vervuld binnen NN Corporate Clients, waarbij pensioen steeds de rode draad was. In mijn huidige werk help ik grote werkgevers bij complexe pensioentransities en overleg ik veelvuldig met vakbonden, ondernemingsraden en pensioenuitvoerders.

Door mijn intensieve kennis van pensioen in de volle breedte gecombineerd met mijn overleg- en onderhandelingsvaardigheden hoop en verwacht ik een belangrijke bijdrage te kunnen leveren aan het VO van Pensioenfondsen ING.

Voor een goed resultaat voor deelnemers verdienen beide zijden van de balans evenveel aandacht en is een evenwichtige afweging noodzakelijk.

HENK DE BRUIJNE

10

Deskundig, ervaren, kritisch, onafhankelijk en toekomstgericht.

Leeftijd:	57 jaar
Status:	Gewezen deelnemer
Was werkzaam van:	1991 - 2015
Laatste functie NN:	Hoofd Client Servicing
Voorgedragen door:	Vereniging oud medewerkers NN

Als bestuurder bij een ander pensioenfonds ben ik zeer goed bekend met de dynamiek en interactie tussen Bestuur, toezicht en VO. Deze ervaring kan ik optimaal benutten in het VO van Pensioenfondsen ING. Om de evenwichtige belangenbehartiging beter te waarborgen is het van groot belang dat de groeiende groep van gewezen deelnemers, waartoe ik behoor, in het VO vertegenwoordigd is. Pensioenfondsenbestuurder is mijn beroep, maar vermogensbeheer is mijn vak: gedurende een belangrijk deel van mijn loopbaan ben ik verantwoordelijk geweest voor grote beleggingsportefeuilles, ook van pensioenfondsen. Juist omdat Pensioenfondsen ING een gesloten fonds is, zijn de beleidskeuzes die het Bestuur maakt ten aanzien van vermogensbeheer cruciaal voor de toekomst van het fonds. Het VO speelt een belangrijke rol bij de toetsing van die beleidskeuzes. Omdat ik geen ambitie heb om (ooit) tot het Bestuur van het Fonds toe te treden, zal ik in het VO altijd een onafhankelijk geluid kunnen laten horen.

KLAAS SCHUIJT

11

Voor energiek en doortastend toezicht.

Leeftijd:	71 jaar
Status:	Pensioengerechtigde
Was werkzaam van:	1986 - 2009
Laatste functie ING:	Head of Training & Coaching
Voorgedragen door:	Vereniging oud medewerkers ING

Ik ben Klaas Schuijt, een gedreven gepensioneerd ING-man. Ik ben oplossingsgericht, initiatiefrijk en een doozetter. Mijn competenties zijn: plannen, organiseren en samenwerken. Met mijn inhoudelijke kennis en ervaring op pensioengebied bied ik toegevoegde waarde in een nieuw te vormen VO. Veel kennis en ervaring heb ik opgedaan in de praktijk van Pensioenfondsen ING en door het succesvol behalen van alle opleidingsmodules A en B van SPO (Stichting Pensioen Opleidingen).

Ik wil mij de komende jaren inzetten voor een zo hoog mogelijke indexatie van de pensioenen met als doel het waarborgen van de koopkracht.

Momenteel ben ik lid van de pensioencommissie van de vereniging van oud-medewerkers van ING, sinds april 2015 lid van het VO, onder meer als secretaris van de Pensioen- en Communicatiecommissie, secretaris van de Commissie Governance en Audit, en lid van de werkgroep Jaarverslag.

JACQUES VAN BUUREN

12

Prima pensioenregeling en dekkingsgraad. Dit moet zo blijven.

Leeftijd:	65 jaar
Status:	Pensioengerechtigde
Was werkzaam van:	1988 - 2009
Laatste functie ING:	Relationshipmanager Private Banking
Voorgedragen door:	Vereniging oud medewerkers ING

Pensioen is een uiterst belangrijke financiële zaak in iemands leven. Daar spaart hij/zij voor. We vinden het allemaal fijn dat we straks van een goed pensioen kunnen genieten. De AOW wordt steeds soberder. Het opgebouwde pensioen wordt steeds belangrijker. Na 20 jaar werkzaam geweest bij RVS als adviseur, rayonmanager en pensioenadviseur, ben ik via Nationale-Nederlanden overgestapt naar ING Bank. Daar heb ik drie jaar als pensioenadviseur veel ervaring opgedaan in het pensioenvak. Daarna bij Private Banking mijn ervaring en vakkennis op fiscaal, juridisch, financierings- en beleggingsgebied verder uitgebreid. De laatste vijf jaar van mijn arbeidzame leven was ik bedrijfsadviseur bij BDO Accountants en adviseurs. Hier heb ik mijn ervaring kunnen overbrengen aan de nieuwe generatie accountants. Veel ervaring, die ik beslist niet verloren wil laten gaan. Dit samen met veel ambitie en energie ben ik ervan overtuigd veel te kunnen bijdragen als lid van het VO om mede te zorgen voor een goede pensioenregeling nu en in de toekomst. Ik hoop van harte op uw steun.

KLAAS KLEIN

13

Een waardevast pensioen voor alle deelnemers.

Leeftijd:	65 jaar
Status:	Pensioengerechtigde
Was werkzaam van:	1984 - 2013
Laatste functie ING:	Senior Banker Corporate Clients
Voorgedragen door:	Vereniging oud medewerkers ING

Persoonlijk heb ik altijd al belangstelling gehad voor financiële vraagstukken en pensioen in het bijzonder.

Later in mijn werk bij ING heb ik ook veel met pensioenfondsen en aanverwante zaken zoals financiering, beleggingen, risico-analyses etc. te maken gehad.

Ik heb nu tijd en zin om mij voor jullie belangen in te zetten en ik wil graag mijn kennis en ervaring gebruiken voor het behoud van een goed presterend pensioenfonds.

JAN VAN BESOUW

14

Eerlijk, transparant & rechtvaardig.

Leeftijd:	63 jaar
Status:	Pensioengerechtigde
Was werkzaam van:	1996 - 2002
Laatste functie ING:	Head Legal & Compliance ING Barings
Voorgedragen door:	N.v.t.

Als toezichthouder met de nodige ervaring in zowel de pensioenbranche als ook in de wereld van beleggingsfondsen heb ik de overtuiging dat ik iets kan bijdragen aan het effectief functioneren van het VO van Pensioenfonds ING. Ik hoop daarmee een rol te mogen spelen bij het welzijn van het Fonds.

Ik wil me ook graag inzetten – samen met de overige VO-leden natuurlijk – voor een open, eerlijke en respectvolle relatie met het Bestuur van het Fonds, opdat de rol en verantwoordelijkheden van het VO goed tot hun recht komen.

JUDITH VAN DE REE

15

Een integere pensioen-expert in ieders belang!

Leeftijd:	39 jaar
Status:	Gewezen deelnemer
Was werkzaam van:	2007 - 2011
Laatste functie NN:	Manager Actuariële Verslaggeving Leven
Voorgedragen door:	N.v.t.

Als mens en pensioenprofessional breng ik integriteit, onafhankelijkheid, resultaatgerichtheid en kennis en ervaring in voor het VO om ieders belang daarin te vertegenwoordigen en het Bestuur van gevraagd en ongevraagd advies te voorzien.

In mijn huidige rol als pensioenfondsbestuurder en mijn vroegere rol als pensioenadviseur heb ik ook aan andere kanten van de tafel gezeten en kan ik de mogelijkheden en uitdagingen goed inschatten.

Tot slot ben ik een samenwerker die altijd op zoek gaat naar de win-win voor alle partijen en benader ik dit vanuit feiten en proces en niet vanuit emotie. Het lijkt me erg leuk om dit alles te combineren in een voor mij nieuwe rol.

LOES HENSING

16

Voor het behoud van een goed pensioen zonder bijmaak.

Leeftijd:	58 jaar
Status:	Gewezen deelnemer
Was werkzaam van:	1990 - 2013
Laatste functie ING:	Managing Consultant
Voorgedragen door:	N.v.t.

Pensioenfondsen hebben een belangrijke maatschappelijke functie te vervullen. Bij een verantwoord beleggingsbeleid dragen pensioenfondsen bij aan een positieve ontwikkeling in de maatschappij en niet alleen in economisch opzicht. Beleggingsbeslissingen geven sturing aan de richting die een economie opgaat. Investeren in maatschappelijk verantwoord ondernemen, en in verantwoorde producten en diensten, helpt om maatschappelijke veranderingen te bewerkstelligen.

Ik ben er stellig van overtuigd dat een goed en modern beleggingsbeleid bijdraagt aan zowel de gezondheid als de robuustheid van Pensioenfonds ING en daarmee aan het behoud van een goed pensioen voor de deelnemers. Aandacht voor de ESG aspecten (environment, social en governance) in het beleggingsbeleid is noodzakelijk en van belang voor de verantwoording naar de deelnemers in het Fonds. Dit is in het kort waar ik van harte aan wil bijdragen, namens de deelnemers.

ANNELIES HART

17

Jaren opgebouwd, nog werkzaam of niet, ik vertegenwoordig u graag!

Leeftijd:	59 jaar
Status:	Gewezen deelnemer
Was werkzaam van:	1997 - 2013
Laatste functie ING:	IT medewerker
Voorgedragen door:	N.v.t.

Graag neem ik plaats in het VO van Pensioenfonds ING om zo gewezen deelnemers ofwel 'slapers' een stem te geven. Deze groeiende groep maakt al bijna 50% uit van het aantal deelnemers. Van belang is dat geld in het Fonds goed wordt beheerd, nu en in de toekomst. De rechten van alle deelnemers moeten gewaarborgd blijven. Ook binnen een nieuw pensioenplan van de regering.

Ik heb veel ervaring opgedaan in de voormalige Deelnemersraad. Door afslanking moest ik helaas ING verlaten. Met de kennis die ik toen heb opgedaan en met de tijdens mijn werk bij ING opgedane financiële kennis kan ik een goede bijdrage aan het VO leveren. Ook privé ben ik actief bezig met financiële zaken, en ik volg de actualiteit op pensioengebied. Daarnaast ben ik al jaren vrijwilliger bij de CNV-belastingsservice.

Geef de grote groep gewezen deelnemers een stem! Graag zet ik me 200% voor hen in!

MARGRIET PEL

18

Waakzaamheid en een vooruitziende blik voor een goed pensioen.

Leeftijd:	60 jaar
Status:	Gewezen deelnemer
Was werkzaam van:	1995 - 2018
Laatste functie ING:	Audit Supervisor
Voorgedragen door:	Vakbond De Unie

Gepensioneerden en gewezen deelnemers hebben vaak een lange staat van dienst bij ING achter de rug. Een goed pensioen is daarbij altijd een belangrijke arbeidsvoorwaarde geweest.

Gelukkig zijn er door gezamenlijke inspanningen goede pensioenaanspraken opgebouwd en staat Pensioenfonds ING er financieel goed voor.

Gaarne wil ik mij inzetten om te waarborgen dat het fonds ook in de komende jaren een stabiele pijler zal zijn in de inkomens van alle pensioengerechtigden.

Door mijn jarenlange werkervaring binnen de Finance omgeving en binnen Corporate Audit Services, alsmede binnen de medezeggenschap van ING, denk ik in staat te zijn daar een goede bijdrage aan te kunnen leveren.

ANITA DE BODE

19

Een gezond pensioenfonds, daar zet ik mijn kennis graag voor in!

Leeftijd:	50 jaar
Status:	Gewezen deelnemer
Was werkzaam van:	1992 - 2013
Laatste functie ING:	Programmamanager
Voorgedragen door:	N.v.t.

In mijn werk bij Achmea Investment Management werk ik dagelijks met pensioenfondsen en hun beleggingen.

De ervaring en kennis die ik heb op dit gebied, wil ik graag inzetten om ons pensioenfonds financieel gezond te houden, zodat ook de jongere deelnemers straks nog een goed pensioen krijgen.

AD DASHORST

20

Waardevast en zeker!

Leeftijd:	66 jaar
Status:	Pensioengerechtigde
Was werkzaam van:	1984 - 2016
Laatste functie NN:	CRO Directielid NN IP, Warschau
Voorgedragen door:	N.v.t.

Wat eens vanzelfsprekend was, is dat nu niet meer: een waardevast pensioen. Ons pensioenfonds behoort tot de weinige fondsen die de laatste jaren in staat zijn geweest de pensioenen te verhogen. Dit is een geweldige prestatie en ik stel mij verkiesbaar voor het VO om mijn bijdrage te leveren aan een bestendige en duurzame continuïteit van deze positieve ontwikkeling.

Overigens ben ik wel van mening dat de verschillen in toeslagen (indexatie) tussen de geldende pensioenregelingen te groot zijn geworden en dat hier iets aan gedaan zou moeten worden.

Voor dit alles, en meer, wil ik in het VO mijn kennis van vermogens- en risicobeheer en mijn bestuurlijke ervaring inzetten, waarbij ik, tenslotte, mijn juridische achtergrond niet onvermeld wil laten.

GERARD VELDMAN

21

Scherp, analytisch & doelgericht.

Leeftijd:	-
Status:	Gewezen deelnemer
Was werkzaam van:	2001 - 2017
Laatste functie ING:	Controller
Voorgedragen door:	N.v.t.

Na een aantal jaren werkzaam te zijn geweest bij Deloitte als accountant en een aanzienlijk aantal jaren bij ING als controller, teamleider en projectmanager, ben ik sinds begin 2017 gaan werken als concerncontroller/strategisch adviseur voor de publieke sector. Ik ben een expert op het gebied van finance, risk en control in de brede zin qua toepassing. Deze positie in het VO vraagt om een helicopterview, maar zeker ook om adviserende en communicatieve vaardigheden rekening houdend met maatschappelijke verantwoordelijkheid. Ik wil me in de toekomst nog meer gaan toeleggen op toezichhoudende/commissaris functies. Zo ben ik inmiddels klaar met het programma voor commissarissen en toezichhouders aan de Erasmus Universiteit. De bereidheid/gedrevenheid om me inhoudelijk kritisch op te stellen ten aanzien van het pensioendossier is duidelijk aanwezig. Mocht u een nadere toelichting/motivatie wensen, kijk dan op mijn LinkedIn profiel: <https://www.linkedin.com/in/GerardVeldman1>

HANS ZUIDEMA

22

Samen sterk en solidair!

Leeftijd:	70 jaar
Status:	Pensioengerechtigde
Was werkzaam van:	1991 - 2012
Laatste functie NN:	Regiomanager Arbodienst
Voorgedragen door:	Vereniging oud medewerkers NN

Vier jaar voorzitterschap van het VO van Pensioenfondsen ING hebben mij (en de andere VO-leden) ervaren spelers op pensioengebied gemaakt. Wij willen allemaal een goed en zeker, pensioen. Ons Fonds doet het fantastisch. Recent bleek Pensioenfondsen ING opnieuw één van de best renderende fondsen van Nederland te zijn. Het VO heeft hieraan een wezenlijke bijdrage geleverd. Wij beschikken over een grote mate van countervailing power! Het Bestuur van het Fonds legt verantwoording aan ons af. Wij moeten daarvoor over voldoende power beschikken!

Indien u mij, als representant van Vereniging oud medewerkers NN kiest, wil ik mij de komende vier jaar opnieuw inzetten voor u, de deelnemer, voor jong en oud. Kennis, ervaring, solidariteit en vertrouwen zijn hierbij mijn sleutelwoorden. Als pensioengerechtigde mag ik dan in de optiek van menigeen 'oud' zijn, pensioenen houden mij jong! Ik ben één van u (ook een deelnemer), en één met u!

KEES BRUIN

23

Gewoon doen! De klus moet geklaard worden.

Leeftijd:	64 jaar
Status:	Pensioengerechtigde
Was werkzaam van:	1975 - 2003
Laatste functie NN:	Manager MarketingInformatie
Voorgedragen door:	N.v.t.

Wat ons bindt, is het streven naar een goed pensioen en een optimaal functionerend pensioenfonds. Ik wil daar mijn steentje aan bijdragen. Ik heb er bewust voor gekozen om niet voorgedragen te willen worden. Als (potentieel) lid van het VO wil ik onafhankelijk mijn werk kunnen doen. We staan voor een turbulente periode, die wordt gekenmerkt door verandering van (pensioen-)wetten, normen en waarden en economische ontwikkelingen. Het VO behartigt de belangen van alle deelnemers: jong en oud, man en vrouw, roots bij ING en NN, werkzaam en gepensioneerd. Wat onderscheidt mij: ervaring en inzicht op een breed terrein. Een positief kritische houding! Over mijn achtergrond: van acceptant bij Schade (Transport Pleziervaartuigen) in 1975 tot manager MarketingInformatie voor NN (Leven en Schade). Vanaf eind 2003 actief als onafhankelijk erkend financieel adviseur met betrekking tot schade, vermogen, hypotheek, pensioen en inkomen met alle noodzakelijke WFT-opleidingen (intermediair). Je VO-vertegenwoordiger kiezen? Gewoon doen!

Veelgestelde vragen

1. Ik heb een fout gemaakt bij het stemmen. Kan dat nog worden hersteld?

Helaas kunnen wij fout uitgebrachte stemmen niet herstellen om het risico op verdere fouten en fraude te beperken.

2. Hoe is een eerlijke, anonieme en veilige manier van stemmen gewaarborgd?

De organisatie van de VO-verkiezingen is deels uitbesteed aan Inkesta, een in digitale verkiezingen gespecialiseerde externe organisatie. Inkesta vervult de rol van objectieve derde partij. Zij hebben hun systemen en processen zo ingericht dat stemmen veilig en anoniem gebeurt en dat dubbel stemmen niet mogelijk is.

3. Waar kan ik de regels vinden voor de verkiezingen?

De regels voor de verkiezingen kunt u vinden in het Reglement van het Verantwoordingsorgaan.

Meer vragen en antwoorden vindt u op:

<https://www.pensioenfondsing.nl/vo>

'HET VO IS ER VOOR U, NAMENS U'

Hillard van der Steeg en Lieke Neijssen waren de afgelopen periode lid van het VO: 'Het VO speelt een belangrijke rol in het behartigen van de belangen van alle deelnemers en pensioengerechtigden.'

Op welke punten heeft het VO de afgelopen jaren invloed gehad?

Hillard: 'Zeker rond het al dan niet splitsen van het Fonds. Bij de besluitvorming over een nieuw bestuursmodel heeft het VO het Algemeen Bestuur ervan kunnen overtuigen dat het instellen van een auditcommissie een versterking voor het Algemeen Bestuur en VO inhoudt.'

Lieke: 'Het VO heeft een voordrachtsrecht bij de benoeming van nieuwe bestuursleden. We waren ook betrokken bij het proces naar de financiële onafhankelijkheid van het Fonds. Om wat voorbeelden te noemen.'

Hoe belangrijk is het VO voor de deelnemers van Pensioenfonds ING?

Hillard: 'Dé taak van het VO is om het Algemeen Bestuur scherp te houden bij het zo evenwichtig mogelijk behartigen van de belangen van deelnemers en pensioengerechtigden. De toekomst van het fonds is een belangrijk onderwerp. Het Fonds is rijk en één van de beste fondsen van ons land. Die rijkdom moet eerlijk in de tijd en tussen generaties worden verdeeld.'

Een onderwerp dat steeds meer aandacht vraagt is "Maatschappelijk Verantwoord Beleggen". De vraag daarbij is: hoe kunnen we als Fonds een bijdrage leveren aan een

meer duurzame wereld. Een sterk, krachtig en deskundig VO kan bij dit soort zaken een belangrijke inbreng leveren. Het VO is er voor u, namens u.'

Lieke: 'Het VO speelt een belangrijke rol in het behartigen van de belangen van alle deelnemers en pensioengerechtigden. Met die gedachte in het achterhoofd bekijken de leden van het VO steeds of het Algemeen Bestuur weloverwogen keuzes maakt. Het VO probeert hiervoor de juiste kritische vragen te stellen.'

Wat verwacht u van het diversiteitsbeleid van het Fonds?

Hillard: 'Als er hierdoor een meer gemêleerd gezelschap ontstaat, zullen er in het algemeen meer aspecten in de besluitvorming betrokken worden. Nog belangrijker

dan diversiteit vind ik echter de motivatie, de gedrevenheid, kennis en ervaring van de kandidaten.'

Lieke: 'Ik verwacht een betere afspiegeling van de samenstelling van het Fonds in het VO. De afgelopen tijd was ik de enige vrouw en dat doet natuurlijk geen recht aan de bijna 50-50 verhouding man-vrouw bij NN en bij ING. Ondanks dat ik uitstekend kan opschieten en samenwerken met mijn mannelijke VO-collega's, had ik het wel eens fijn gevonden om met een vrouw te kunnen overleggen. Vrouwen kijken vaak net iets anders naar zaken. En verschillende meningen zorgen voor een gebalanceerd besluitvormingsproces en daarmee ook voor een evenwichtige belangenbehartiging.'

ZO IS DE ZETELVERDELING

- **Werkgevers: 2 leden**
namens de werkgevers ING Bank en NN Group (niet kiesbaar)
- **Pensioengerechtigden: 5 leden**
gekozen door pensioengerechtigden
- **Actieve deelnemers: 3 leden**
gekozen door huidige medewerkers ING Bank/NN Group (in dienst voor 2014)

Het Fonds heeft het aantal beschikbare zetels van het VO teruggebracht van maximaal 14 nu naar maximaal 10 voor het nieuwe VO, om zo bij te dragen aan een slagvaardiger VO. De verdeling van de zetels is gebaseerd op de verhouding tussen het aantal pensioengerechtigden en het aantal actieve deelnemers op 31 december 2017.

HEEFT U VRAGEN?

Op de website vindt u veelgestelde vragen en antwoorden over de verkiezingen. U kunt ook contact opnemen met het Pensioenloket: 088 - 116 2405, of chatten via de website. Het Pensioenloket is op werkdagen bereikbaar tussen 8:30 tot 17:00 uur. Of u mailt naar pensioenloket@pensioenfondsing.nl. Wij helpen u graag. Alvast bedankt voor uw stem!

Voornaamste taken van het VO

- Het VO heeft een belangrijke taak, als orgaan waaraan het Algemeen Bestuur verantwoording aflegt over het gevoerde beleid.
- Het VO is bevoegd om te oordelen over het handelen van het Algemeen Bestuur. Het VO doet dit achteraf, aan de hand van de onderdelen van het jaarverslag; het bestuursverslag en de jaarrekening.
- Het VO beoordeelt of het Algemeen Bestuur gehandeld heeft binnen het beleid en de gemaakte beleidskeuzes. Belangrijk hierin is ook dat het VO beoordeelt of alle belangen hierin zorgvuldig en evenwichtig zijn afgewogen.
- Het VO geeft ook een oordeel over het beleid en over de beleidskeuzes voor de toekomst. En het VO heeft het recht te adviseren over bijvoorbeeld het communicatiebeleid en over de vorm en de inrichting van het intern toezicht.
- Het Fonds stelt het VO tot slot in de gelegenheid om over bepaalde onderwerpen gevraagd of ongevraagd advies uit te brengen aan het Algemeen Bestuur. Denk hierbij aan het beleid over beloningen, aan liquidatie, fusie of splitsing van het Fonds en aan het eventueel samenvoegen van pensioenfondsen.
- Het oordeel van het VO wordt elk jaar opgenomen in het jaarverslag van het Fonds.

Tijdslijn

COLOFON

De verkiezingskrant van Stichting Pensioenfonds ING is een speciale uitgave van de Pensioenkrant en is bestemd voor pensioengerechtigden van Stichting Pensioenfonds ING.

Eindredactie: Bestuursbureau Pensioenfonds ING
Copy & vormgeving: AZL Communicatie
Concept: Strangelove
Fotografie: Joeri van der Kloet